

Moties, toezeggingen en actuele onderwerpen

Met deze bijlage ontvangt u de laatste stand van zaken op onderwerpen waar uw Kamer eerder vragen over heeft gesteld, waarover toezeggingen zijn gedaan en waarvan ik er belang aan hecht om u hierover nader te informeren.

Huisvesting inclusief onderwijs

In april 2022 is een motie aangenomen van het lid Westerveld (GroenLinks-PvdA).¹ In deze motie wordt de regering verzocht te regelen dat scholen bij nieuw- of verbouw altijd moeten voldoen aan de Europese normen voor toegankelijkheid en dat bij tussentijds onderhoud toegankelijkheid altijd moet worden meegenomen. Het is niet haalbaar om deze extra eisen aan bouwregelgeving toe te voegen, aangezien hogere eisen zullen leiden tot extra kosten voor zowel gemeenten als schoolbesturen, waarvoor op dit moment geen financiële dekking is. Ten aanzien van onderhoud zijn er geen eisen met betrekking tot toegankelijkheid. In de periodieke Kamerbrief onderwijshuisvesting van het voorjaar 2024 is ingegaan op het stellen van zogenaamde doorlopende eisen aan alle schoolgebouwen.² In die brief is toegelicht dat dit onwenselijk is, omdat dit een uitzonderingspositie creëert voor schoolgebouwen ten opzichte van andere bouwwerken en een te grote impact heeft op de sector. Hetzelfde geldt voor het stellen van doorlopende eisen aan (bestaande) schoolgebouwen ten aanzien van toegankelijkheid. Bij het verder uitwerken van de beweging naar inclusief onderwijs wordt bekeken hoe het inclusief maken van bestaande bouw het beste vormgegeven kan worden. Het ontwerp kader geeft een goed toekomstbeeld van hoe het ideale inclusieve schoolgebouw eruit zou kunnen zien.³ Gemeenten en schoolbesturen die het onderwijs inclusiever willen maken, kunnen alvast met het ontwerp kader aan de slag. Om dit te stimuleren worden de inzichten uit het rapport en voorbeelden uit de praktijk binnen de sector verspreid en gaan we aan de slag met het rapport binnen het Innovatieprogramma Onderwijshuisvesting.

Generieke korting bovenmatige reserves samenwerkingsverbanden

Mede op verzoek van uw Kamer heb ik de samenwerkingsverbanden in 2023 een generieke korting opgelegd, omdat de bovenmatige eigen reserves niet snel genoeg werden afgebouwd.⁴ Het bezwaar dat ze hiertegen hebben gemaakt is afgewezen door DUO. De samenwerkingsverbanden hebben daarna besloten om in beroep te gaan tegen dit besluit bij de rechtbank. Deze heeft geoordeeld dat het geheel aan regelingen en besluiten dat is gekozen voor het doorvoeren van de generieke korting onrechtmatig is. De rechtbank oordeelt dat de wijze waarop de generieke korting is toegepast, met een compensatie van de samenwerkingsverbanden op basis van alleen het bovenmatig eigen vermogen, juridisch niet correct is, onder andere omdat hiervoor op basis van de gebruikte compensatieregeling verschillen zijn ontstaan tussen het bedrag per leerling dat samenwerkingsverbanden hebben ontvangen. Ik heb, mede op basis van juridisch advies van de Landsadvocaat, besloten om niet in hoger beroep te gaan. Hierbij speelt mee dat de bovenmatige reserves van swv-en de laatste jaren al duidelijk afnemen, waarschijnlijk mede door de (dreigende) korting. Het doel van de korting is daarmee ook voor een deel bereikt.⁵ Mocht er in de toekomst onverhoopt nog een generieke korting op de bovenmatige reserves van samenwerkingsverbanden nodig zijn, dan is de inschatting dat daarvoor nog mogelijkheden zijn.

De uitspraak heeft tot gevolg dat de definitieve bedragen voor 2023 opnieuw moeten worden vastgelegd en de compensatieregeling moet worden ingetrokken. Hiervoor zal een wijzigingsregeling worden gemaakt. Concreet betekent dit dat aan die samenwerkingsverbanden die niet of slechts gedeeltelijk gecompenseerd zijn voor de generieke korting een nabetaling gedaan moet worden. Het gaat om een bedrag van € 19,9 miljoen (exclusief wettelijke rente). DUO is bezig met de uitvoering daarvan, ik verwacht dat deze bedragen in mei of juni worden betaald. Daarbij compenseren we ook de vijf samenwerkingsverbanden die wel tot deze groep behoren maar niet in bezwaar en beroep zijn gegaan. Ik ben hier niet juridisch toe verplicht. De reden dat ik

¹ Kamerstukken II, 2021-2022, 31497, nr. 429.

² Kamerstukken II, 2023-2024, 36410-VIII, nr. 138.

³ In het onderzoeksrapport wordt de term 'voorkeurscholen' geïntroduceerd. Dit concept wordt niet overgenomen, omdat dit niet goed aansluit bij ons streven ten aanzien van inclusief onderwijs, dat een leeromgeving toegankelijk is voor alle kinderen, leraren en ouders.

⁴ Kamerstukken II, 2023-2024, 31497, nr. 467.

⁵ Kamerstukken II, 2024-2025, 33495, nr. 125.

hier wel voor kies is dat deze samenwerkingsverbanden niet meenemen in de compensatie de uitvoering aanzienlijk complexer maken en mogelijk leiden tot nieuwe juridische stappen. Het betreft daarbij een kleine groep waarvan de financiële gevolgen beperkt zijn. Het niet meenemen weegt in deze specifieke zaak niet op tegen de extra uitgaven.

Sluiting vso-locaties Auris

Auris, een schoolbestuur dat onderwijs verzorgt voor leerlingen die doof of slechthorend zijn of een taalontwikkelingsstoornis hebben, heeft in 2024 besloten om haar drie vso-locaties (in Goes, Rotterdam en Leiden) te sluiten. Dit omdat het blijven leveren van goede kwaliteit in het licht van steeds verder dalende leerlingaantallen niet meer goed mogelijk was. Uw Kamer heeft het kabinet gevraagd om hier nauw bij betrokken te zijn, onder andere via de motie van het lid Pijpelink (GroenLinks–PvdA) die het kabinet oproept om erop toe te zien dat niet een van de leerlingen door de sluiting verstoken blijft van passend onderwijs binnen een redelijke afstand met de bijbehorende financiering.⁶

De afgelopen periode zijn er vanuit het ministerie van OCW gesprekken gevoerd met de meest relevante betrokken partijen in de regio Goes, Leiden en Rotterdam. Die hebben ertoe geleid dat er in de verschillende regio's inmiddels goede afspraken zijn gemaakt die ertoe hebben geleid dat er voor alle leerlingen voor volgend schooljaar een goede oplossing is, inclusief de benodigde bekostiging daarbij. Voor de bekostiging van de jaren daarna voer ik de komende periode verder gesprekken met alle betrokkenen.

⁶ Kamerstukken II, 2023-2024, 31289, nr. 577.